

Dosarul nr. 2r-158/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. L. Bagrin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, I. Secieru, A. Danilov)

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Marcel Smochin

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral

împotriva încheierii din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Marcel Smochin

constată:

La 26 iulie 2018, Marcel Smochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 2, 3, 4, 5 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la examinarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 8, 10, 11, 14, 15, 616, 1398, 1416, 1422, 1423 Cod civil, 166-167 CPC, a solicitat admiterea acțiunii, constatarea și recunoașterea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cererii de chemare în judecată a executorului judecătoresc Valentina Zamșa împotriva lui Marcel Smochina cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată; încasarea din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

La 29 noiembrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Marcel Smochin a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 octombrie 2018 a

Judecătoria Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Marcel Smochin ca fiind depus în afara termenului legal.

La 1 februarie 2019, Marcel Smochin a declarat recurs împotriva încheierii din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o neîntemeiată și nefondată și urmează a fi casată integral.

Recurentul a menționat că prima instanță a examinat cauza în lipsa sa, la care nu a fost citat legal, astfel încălcându-i-se dreptul la un proces echitabil.

La fel, a indicat că și încheierea contestată a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în lipsa lui, pentru ședința de judecată nefiind citat.

Astfel, la examinarea cauzei, instanțele de judecată au derogat de la prevederile legale imperative ale Codului de procedură civilă, care reglementează dreptul și obligațiile participanților la proces.

Recurentul a considerat că instanța de apel a examinat apelul cu încălcarea normelor de drept procedural și anume ale art. 379 alin. (1) CPC, raportate la art. 105 CPC, în dosar fiind lipsă dovada citării legale a sa despre locul, data și ora ședinței de judecată.

Prin urmare, instanța de apel eronat a aplicat normele de drept procesuale, nu i-a acordat posibilitatea de a se apăra în cadrul procesului desfășurat în instanța de apel și ca urmare, i-a fost încălcat dreptul de a depune cererea de apel motivată, fiind faptul că hotărârea integrală a instanței de fond a primit-o prin poștă la data de 18 ianuarie 2019.

A susținut că prima instanță a ignorat cererea de amânare a ședinței de judecată și a examinat cauza în lipsa sa, astfel hotărârea a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural. Or, instanța era obligată la cererea lui să amâne ședința de judecată pentru o altă dată.

A invocat că dispozitivul hotărârii primei instanțe i-a fost transmis prin intermediul Poștei Moldova la data de 14 noiembrie 2018, cu care a făcut cunoștință la data de 16 noiembrie 2018, iar cererea de apel nemotivată a depus-o la data de 29 noiembrie 2018, adică în termenul prevăzut de legislația în vigoare.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 21 ianuarie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 83), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 1 februarie 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, Marcel Smochin a depus la 29 noiembrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral (f. d. 64).

Prin încheierea din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de către Marcel Smochin împotriva hotărârii din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC.

Potrivit art. 362 alin. (1) și (3) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Conform art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Raportând normele citate la circumstanțele speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului declarat de către Marcel Smochin ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului.

În susținerea opiniei enunțate se va reține că ultima zi de depunere a cererii de apel împotriva hotărârii din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin prisma art. 363 alin. (1) CPC, se consideră a fi data de 25 noiembrie 2018, însă, având în vedere că este zi de duminică, ca urmare nelucrătoare, ultima zi de depunere a apelului se constată a fi data de 26 noiembrie 2018, ca următoarea zi lucrătoare.

Cu toate acestea Marcel Smochin a depus cererea de apel numai la 29 noiembrie 2018, drept urmare, cu încălcarea termenului imperativ de 30 de zile prevăzut de lege în acest sens.

Or, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de

procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art.110 CPC, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art.113 alin.(1) CPC.

Pe cale de consecință se va menționa și faptul că, deși cererea de apel a fost depusă tardiv, o solicitare cu privire la repunerea apelului în termen, în ordinea stabilită la art. 116 CPC, cu indicarea unor motive întemeiate care să justifice omiterea termenului, Marcel Smochin nu a înaintat.

Instanța de apel va respinge ca lipsit de suport argumentul recurentului în sensul că dispozitivul hotărârii primei instanțe din 26 octombrie 2018 a parvenit în adresa sa la 16 noiembrie 2018, astfel considerând că hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Centru a fost contestată în termenul legal, care curge din momentul luării cunoștinței cu dispozitivul hotărârii.

Și asta deoarece, legiuitorul, prin dispozițiile art. 362 alin. (1) CPC nu condiționează termenul de 30 zile pentru depunerea apelului de data recepționării dispozitivului hotărârii primei instanțe, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Mai cu seamă că actele cauzei denotă indubitabil că Marcel Smochin cunoștea despre existența și examinarea cauzei în prima instanță, fiind reclamant în prezentul litigiu, prin urmare avea obligația de a întreprinde măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a și generat omiterea termenului de declarare a apelului.

La acest segment, instanța de recurs va remarca și jurisprudența constantă a CEDO, unde Curtea a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca neîntemeiat și argumentul recurentului precum că instanța de apel a restituit apelul fără ca dânsul, ca apelant, să fie citat legal pentru ședința de judecată, or, potrivit art. 369 alin. (1¹) CPC, asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces. Instanța de apel poate convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul stabilit la alin. (1) lit. b).

Marcel Smochin nu a solicitat însă, odată cu depunerea apelului nemotivat, și repunerea în termenul de declarare a apelului, prin urmare nu a existat nici temei pentru instanță de a convoca participanții la proces în ședință prealabilă.

Pe cale de consecință și alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, acestea referindu-se la dezacordul recurentului cu acțiunile și inacțiunile primei instanțe respectiv, se impune și respingerea acestora.

Distinct de aceste constatări, în speță se distinge cu certitudine lipsa cărorva temeiuri de casare a încheierii recurate, fiind indubitabil că Marcel Smochin a depus cererea de apel cu omiterea termenului legal de declarare a apelului, fără a invoca careva motive întemeiate ce ar justifica respectiva omisiune.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007.

Relevantă în acest aspect este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina, în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Marcel Smochin.

Se menține încheierea din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu